

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XII. — Štev. 4.

Ljubljana, sobota, 6. januarja 1951

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 50.—

Cena din 2.—

Gozdarstvo Slovenije je v preteklem letu prispevalo velik delež h graditvi socializma

Naše gozdarstvo odločilno vpliva na celotno ekonomsko strukturo LRS in predstavlja zato eno najvažnejših gospodarskih panog. Dejstvo, da je gozdivost Slovenije izredno visoka (na drugem mestu v državi), da smo v pogledu površine gozda na četrtem mestu, glede zrele lesne zaloge pa na zadnjem mestu — pred nami sta še Črna gora in Madagaskar — vse bolj usmerja našo gozdarstvo dejavnost in da bi povečali proizvodno zmogljivost gozdov, vlagamo v vse več truda in sredstev.

Zaradi zavesti in naporov delovnih kolektivov so bili plani v posameznih vejah gozdarstva dejavnosti ne samo doseženi, ampak visoko preseženi. Kako se to odraža v posameznih dejavnostih, kakšni so problemi in kakšne so perspektive za nadaljnji razvoj? Naj nam odgovorjajo strokovnjaki iz ministrstva za gozdarstvo!

Kakšni so uspehi v gozdarstvu?

Mariborsko gozdno gospodarstvo je izvršilo 264, postojnsko 196, ljubljansko 190, blejsko 121, brežiško 118, prekmurško 116, celjsko 113, tolimsko 109,5, kransko 102, kočevsko gozdno gospodarstvo pa 100,3 odstotka plana pogodovanja.

Pri pogodovanju so dali znaten prispevek tudi frontovci, pripadniki ljudske milice in Jug. armade ter šolska mladina. Tako so prispevali s prostovoljnimi deli pri GG Celje 285.636 din, pri GG Bled 201.506 din, pri GG Ljubljana pa 177.819 din. Znatni so bili deleži prostovoljcev tudi pri GG Slovenj Gradec, kjer so posadili 45.000 gozdnih sadik, pri GG Kranj, kjer so opravili 1253 dni, pri GG Sv. Lucija ob Soči, GG Maribor, kjer je n. pr. pri neki večji pogodovalni akciji sodelovalo naenkrat okrog tisoč pripadnikov JA in šolske mladine, itd.

V pogodovanju smo prešli na nove načine dela s sadilniki gozdarstev strokovnjakov tov. Štuka in Burnika ter s sejalniki mladega gozdarstva inženjerja Tanška; šef Sekcije za pogodovanje Krasa tov. Matija Šebenik iz Ilirske Bistrice pa je vpeljal posebne drogeve, ki so primerni za kamenita kraška področja. Po novih načinih bo pogodovanje boljše in hitrejše; pri pogodovanju Krasa bomo tako pridobili na času do deset let.

Pri pogodovanju je bil na nekaterih področjih zelo ugoden odstotek prijema, ponekod celo 95%. n. pr. pri GG Bled. Če bi ne bilo toliko suše, bi povprečno dosegli najmanj 80 odstotkov prijema sadik.

Kaj pa gozdno-semenska in drevesničarska služba, ali se je uspešno razvijala?

Niso uspešno izvrševale svoje planske naloge samo osrednje gozdne semenarne in drevesnice v Mengšu pri strokovni vzgoji in negi sadik, zbiranju, sortiranju in vskladiščenju gozdnih semen, itd. po sodobnih bioloških načelih in z novimi tehničnimi sredstvi, ampak so tudi vsa naša gozdna gospodarstva s svojimi upravami in sekcijami za pogodovanje Krasa uspešno reševale, izvrševale in presegale planske obveznosti ter naloge semenarne in drevesničarske službe. Često se je minuli letih nepravilna manipulacija z gozdnim semenom uničila sadove pogodovalnih del. Dela v drevesnicah so sedaj vse bolj strokovna, sadike, pripravljene za pogodovanje, so negovane, zdrave in odporne.

Tudi pri teh delih so vsa gozdna gospodarstva visoko presegla plane. GG Ljubljana je doseglo pri zbiranju semen 412% plana, GG Sv. Lucija ob Soči 400%, GG Kranj 357% itd. Mnoga gospodarstva so postavila tudi nove gozdne drevesnice.

Kakšni uspehi so bili doseženi v čiščenju gozdnih kultur?

Posebno učinkovito so se borili gozdarji proti škodljivim posledicam stare nemške gozdarstva šole, ki je štela smreko na škodo listavcev, posebno bukve. Izvršena so bila obsežna čiščenja kultur in mladih sestojev, ki so se dušila

v plevelu in raznem nezaželenem grmovju. Ker zahtevajo operacije čiščenja gozdnih kultur temeljito strokovno znanje in izkušnje, so gozdna gospodarstva organizirala na pobudo matičnega resora dvodnevne ekzkurzije, katerih se obvezno udeležili gozdarski terenski delavci iz državnega in zasebnega odnosno združnega sektorja. Vodili so jih strokovnjaki inženirji iz ministrstva in Gozdarškega inštituta Slovenije.

Uspehi so bili znatni. Da bodo naši gozdovi produktivnejši, se bomo ozirali na eni strani na rastišča, podnebne, biološke, t. j. prirodne zakonitosti, ki vplivajo na razvoj gozda, na drugi strani pa upoštevali potrebe lesne industrije, kemične in mehanične predelave, gradnje in drugih koristnikov.

Čiščenje kakor tudi druga gozdnokulturna dela so šla v minulem letu po poti vzgajanja zdravih, odpornih in kakovostno dobro vzrastlih gozdnih sestojev.

Planji čiščenji so bili prav tako visoko preseženi. Tudi pri tem so na nekaterih področjih sodelovale množične organizacije s prostovoljno delovno silo. Tako je bilo pri Gozdnem gospodarstvu v Celju samo pri čiščenjih izvršenih 2912 prostovoljnih delovnih dni!

Kaj pa varstvo in zaščita gozdov?

Poostrena borba proti škodljivemu mrčesu, parazitom, gozdnim boleznim in posebno proti lubadarjem je dala sicer že lepe rezultate, vendar bi bili ti znatno boljše, če bi bile akcije zatiranja med državnim in zasebnim sektorjem skladenjsje in če bi vladal na sečiščih večji gozdni red. Skodo v gozdovih pa povzroča tudi človek sam. Grozeč opomin nepravilnosti v gozdovih pa nam bo ostal požar v Mozirski planini, ki je uničil nad 80 ha gozda.

Gozdna gospodarstva so pravočasno in odločno ukrepala proti požarom; v borbi proti lubadarjem pa so se nekateri zelo izkazala, dočim druga niso dosegla zaželenih uspehov. Naval lubadarjev je prav tako nevarnost kot požar!

Nadaljevanje na 2. strani.

Jutri bodo volitve v mestne in rajonske ljudske odbore v Ljubljani in Mariboru

Jutri bodo v Ljubljani in Mariboru izvolili nove mestne in rajonske ljudske odbore. V Ljubljani bodo izvolili 120 odbornikov mestnega ljudskega odbora in 360 odbornikov rajonskih ljudskih odborov. V Mariboru pa 100 odbornikov MLO in 354 odbornikov RLO. Tehnične priprave za volitve so tako v Ljubljani kakor v Mariboru v glavnem zaključene.

Na predvolilnih sestankih so frontovci Ljubljane podrobno diskutirali o kandidatih, sokandidatih in namestnikih ter o raznih političnih in gospodarskih problemih. Čeprav so bili sestanki na splošno dobro organizirani, so vendar ponekod člani Partije in odborov množičnih organizacij premalo pomagali frontovcem pri izbiri kandidatov in pojasnjevanju raznih problemov.

V Ljubljani so po nekaterih tereh pokazali volivci brezbržnost do ureditve vpisa v volilne imenike. V petem rajonu je večje število doseženih družinskih članov, ki še niso vpisani v imenik, na Poljanski cesti št. 8 pa so od 15 družin le 3 vpisane. Še vedno so primeri, da se volivci ob selitvi iz enega v drugi rajon ne pobrižajo za ureditev vpisa v volilni imenik. Volivci, ki pridejo na dan volitev na volišča, pa pomotoma niso vpisani v izpisiku volilnega imenika, se morajo zglašiti na rajonskem ljudskem odboru (komisija za volilne imenike), kjer bodo dobili potrdilo, da so vpisani v imenik in s tem pravico do glasovanja.

Mariborski frontovci bodo tekmovali

Mariborski frontovci bodo jutri poleg odbornikov MLO tudi prvič volili odbornike novoustanovljenih rajonskih ljud-

SEJA VLADE LR SLOVENIJE

Dne 5. t. m. je bila seja vlade LRS pod predsedstvom tovariša Mihe Marinka. Vlada je razpravljala o predlogu proračuna za leto 1951, o zaključnem računu za leto 1949 ter o predlogih zakona o odpravi oblasti kot upravno-teritorialnih enot v LR Sloveniji in zakona o dopolnitvah zakona o obrtništvu. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti in bodo predloženi Ljudski skupščini LRS v razpravljanje. Prav tako je bila sprejeta tudi uredba o začasnem finansiranju LR Slovenije in ljudskih odborov.

Iz pisarne Generalnega sekretariata vlade LRS

Maršal Tito sprejel novega grškega poslanika v Jugoslaviji

Predsednik Zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je včeraj ob 10. uri dopoldne sprejel novo imenovanega izrednega poslanika in opolnomočenega ministra Grčije v Jugoslaviji gospoda Spirosa Kapetanidesa. — (Tanjug)

Posvetovanje v centralni upravi sindikata rudarjev

Beograd, 5. januarja. Danes se je v Beogradu v centralni upravi sindikata rudarjev začelo posvetovanje predsednikov in drugih sindikalnih funkcionarjev. Na posvetovanju je navzoč tudi generalni sekretar CO Zveze sindikatov Jugoslavije Ivan Božičević. — Ko so razčlenili finančno poslovanje v sindikalnih podružnicah, so predstavniki posameznih odborov v diskusiji poudarili, da je lani posebno v drugem polletju padlo plačevanje sindikalne članarine. V rudniku Velenje je zadnje mesece plačalo članarino samo 30% delavcev. Podobno je bilo tudi v Lendavi, Kreki, Kosovem in nekaterih rudnikih Hrvatske.

Ivan Božičević je poudaril, da prihaja do nerednega plačevanja članarine predvsem, ker sindikalne podružnice podcenjujejo finančno poslovanje, finančne kontrole pa površno poslujejo.

To posvetovanje bo pregledalo tudi lanske tekmovanja delovnih ljudi, poslovanje delavskih svetov in izvajanje sklepov XII. in XIII. plenuma CO ZSJ.

Vsak šesti delavec v Mariboru udarnik

Pet let bo že tega, kar so bile na Praznik dela leta 1946 v Mariboru proglašene prve udarnice iz vrst najboljših tkalci in predic nekdanjih treh tekstilnih tovarnov Melju. V vrstah tekstilcev se je udarniški pokret najmočnejše in najhitreje razmahnil, ker so bili tu pogoji za normiranje najugodnejši.

No, danes udarništvu ni več samo lastnost tekstilcev, ampak vrlina, s katero se lahko ponaša lepo število delavcev in delavk v vseh panogah! Pa naj številke govore! Predlanskim je bilo v mariborskih podjetjih proglašanih 2162 udarnikov in udarnic, lani pa samo do decembra 10.289. Kaj to pomeni? Enkratnih udarnikov je bilo od tega 3.562, to se pravi, da je skoraj vsak šesti delavec v Mariboru dobil ta častni naziv.

Od 67 mariborskih zveznih, lokalnih in republiških podjetij so se v udarništvu najbolj odlikovale: tovarna avtomobilov »Metalna«, Železniške delavnice, Mariborska tekstilna tovarna, Mariborska livarna, Tovarna poljedelskih strojev, Predilnica in tkalnica in Tovarna volnenih izdelkov. Prednjačita Mariborska tekstilna tovarna in Železniške delavnice. V delavnicah je bilo samo lani do decembra proglašanih 1791 udarnikov, v MTT 1829, v TAM 1016 itd.

V prvih vrstah borbe za plan so znana imena večkratnih udarnikov, ki že skoraj vsi delajo za drugo petletko. Samo nekaj najzaslužnejših: brusilec Franc Rakef iz tovarne poljedelskih strojev si je udarniški naziv priboril že 16 krat, varilec Andrej Lozinšek iz »Metalne« 19 krat, strugar Avdo Hota iz železniških delavnic 15 krat, tkalka Angela Rojs iz Vigonke 15 krat. V tovarni avtomobilov so si največkrat priborili naziv udarnika: Perdih Antonija 12 krat, Kristina Grabner in Perkovšek Alojz 11 krat. Brez dvoma pa je na prvem mestu ne samo v Mariboru, ampak med vsemi tekstilnimi delavkami Jugoslavije, tkalka in predsednica delavskega sveta MTT Ljudmila Gril, ki je bila do sedaj že 21 krat proglašena za udarnico. Toda udarniki niso samo najboljši v proizvodnji, v prekoračevanju norm, varčevanju in v kvaliteti dela, mnogo

izmed njih je članov delavskih svetov in upravnih odborov v tovarnah, tako lahko rečemo, da so udarniki njih jedro. Tako na primer je v delavskem svetu »Metalne« ena tretjina delavcev, ki so udarniki.

Da se tako naglo dviga število udarnikov, je vzrok predvsem v izboljševanju strokovne usposobljenosti in priučnosti delavcev, v boljši organizaciji dela, v stalnem naraščanju

Tudi v kovinski industriji imamo udarnice. Na sliki: Udarnica pri avtogenskem rezanju v »Metalnici«

normiranega dela, v boljših delovnih pogojih in seveda tudi v boljših pogojih, ki so nastali po uvedbi enome-sečnega proglaševanja ter v dvigu delovne in razredne zavesti, ki se odraža v pojačeni borbi za plan.

NOV RUDNIK LIGNITA PRI ZAJEČARU

V novem rudniku »Novi Zvezdan« pri Zajčaru bodo kmalu končana dela pri izvornih in zračnih oknih ter prebijanju šhodnikov do glavnega sloja premoga. Pri pripravljanih delih se je odlikovala brigada Miloša Lončarja iz Aleksinca, ki je dnevno presegala normo za 38%, ter tehnično vodstvo rudnika pod vodstvom Ivana Logerja.

Tudi cesta od rudnika do ceste bo kmalu gotova. Rudnik »Novi Zvezdan« bo začel obratovati pred 1. majem letos.

Koks iz Lukavec bo začela dobivati naša industrija že konec tega leta

Med najpomembnejše objekte za razvoj naše težke industrije je treba uvrstiti koksarno za pridobivanje metalurškega kokska iz domačih vrst premoga. Za graditev prve koksarne so se odločili v Lukavcu pri Tuzli. Izbrana ni bila nepremišljena. Razvijajoči se tuzlanski industrijski bazen je v središču države, je zelo bogat na surovinah, tako da ima dovolj premoga za veliko koksarno, in blizu se razvijajo veliki železarski obrti ali so še pogoji za njih razvoj (n. pr. v Doboju). Znano je, da so pridobivanje metalurškega kokska pri nas omogočili naši znanstveniki; rešili so vprašanje predelave slabših vrst premoga, vključno z lignitom, v koks, kar je prva znana znanstvena rešitev te vrste na svetu. Zato je bilo mogoče začeti pospešeno graditi prvo našo veliko koksarno. Kmalu pa bodo začeli graditi koksarno tudi v Zenici ob močnem železarskem in jeklarskem kombinatu.

DELEGACIJA ŠVEDSKEGA RDECEGA KRIZA V JUGOSLAVIJI

Beograd, 5. jan. V Jugoslavijo je prišla delegacija švedskega Rdečega križa, ki bo po sporazumu med jugoslovanskim in švedskim RK kot nepristranski opazovalec pomagala jugoslovanskemu RK pri delu v zvezi z repatriacijo grških otrok njihovim staršem.

Delegacija švedskega RK bo posebno pomagala pri ugotavljanju identitete v tistih primerih, ki zahtevajo podrobno individualno preiskavo.

Največjeje pomena je, da prva domača koksarna začne čimprej obratovati, zakaj poraba kokska narašča čedalje bolj spričo vedno večje proizvodnje železarn in ker imamo zdaj že sedem plavžev. Čim prej bomo imeli dovolj domačega metalurškega kokska, tem prej se bomo osamosvojili od tujine — ne le na področju železarstva, marveč industrije sploh. Mnogo bomo prihranili na devizah, ki bi jih bilo sicer treba dati za uvožen koks ali premog, razen tega pa bomo zagotovili nemoteno obratovanje železarn.

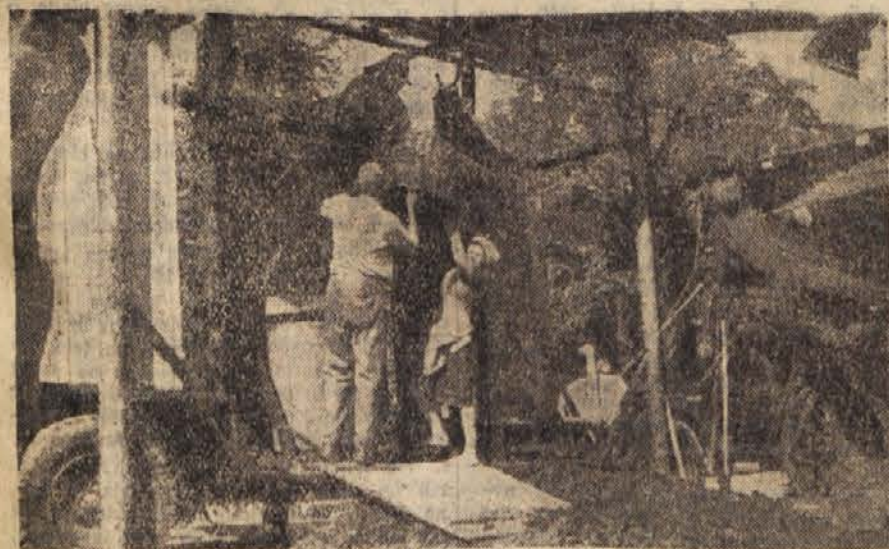
Poudariti pa je treba še drugo veliko prednost domače velike koksarne, o čemer doslej nismo dovolj govorili: koksarna bo dajala tudi številne surovine za razvoj pomembnih kemičnih strok. Med predelavo premoga v koks bodo pridobivali celo vrsto tako imenovanih stranskih izdelkov, predvsem katran, amoniak, bencol itd. Iz katrana bodo med drugim pridobivali fenol, ki je surovina za proizvodnjo tako imenovanih plastičnih mas, in sicer bakelita. Koristnost in uporabljivost bakelitnih izdelkov je dobro znana tudi že pri nas. Bakelit je pomemben material zlasti v elektrotehniški. Spričo velikih elektrifikacijskih nalog potrebujemo tudi vedno več bakelita. Stranski izdelki pridobivanja kokska pa so surovine še za številne druge zelo pomembne izdelke, ki jih bo poslej dajala tudi naša kemična industrija.

Nova koksarna bo torej tudi omogočila razvoj kemičnih strok, ki se doslej niso mogle razviti, ker ni bilo zanje surovinske osnove. »Stranski izdelki« bodo tudi surovine za tako pomembne pro-

izvode, kakršne so n. pr. sintetične tkanine (nylon) in maščobe (margarina). Dolej smo morali uvažati tudi bencol, ki je prav tako pomembna surovina. Nadalje bodo stranski izdelki koksarne nudili trdno podlago za nadaljnji razvoj industrije barv pri nas Spričo pomembnosti tako imenovanih stranskih izdelkov za razvoj kemične industrije je težko reči, kaj je v pravem pomenu besede »stranski izdelek«, čeprav je jasno, da je koks najpomembnejši proizvod, ki jih bo dajala koksarna; prav vsi izdelki koksarne bodo dragoceni.

Zgraditev tako velikega obrata, kakršna je sodobna koksarna metalurškega kokska, je zares velika naloga. Delo je doslej dobro napredovalo, saj so že zgradili dve bateriji s 75 pečmi in gazometer — rezervoar za plin, ki ima obliko 50 m visokega stolpa. Njegova prostornina znaša 30.000 kub metrov. Nadalje so zgradili obrate za čiščenje katrana. Kmalu bodo tudi dogradili tovarno bencola, ki je eden oddelkov koksarne. Velik ot-at bo separacija za premog. Zavzela bo površino 3600 kv. m. Ker so tla mehka, so bile največje težave z betoniranjem zanesljivih temeljev. Na močne temelje so postavili železobetonsko ogrodje. Razen tega so tudi že postavili iekleno ogrodje sušilnice premoga in končali 90 odstotkov dela pri tem posloju.

Računajo, da bo koksarna popolnoma zgrajena in opremljena že letos, tako da bo ob koncu leta začela dajati koks. Na dan bodo predelali okrog 500 vagonov premoga, kar kaže, kako močnen obrat bo koksarna. Delo bo skoraj popolnoma mehanizirano.

Eterična olja iz igličevja jelke nam dajejo že milijone deviz. Na sliki: Potovalna destilacijska naprava za proizvodnjo eteričnega olja v Pred-dvoru pod Storžičem

Sovjetska nota in sestanek štirih

Samo devet dni je trajalo, da je zunanje ministristvo Sovjetske zveze odgovorilo na nota zahodnih veleil, ki so predlagale, naj bi se »veliki štiri« razgovarjali o vseh vprašanih, ki so pripeljala do današnje mednarodne napetosti. V tem, da je sovjetsko zunanje ministristvo tako kmalu odgovorilo, vidi večina zahodnega tiska ugoden znak, ki naj bi kazal, da so vrata za medsebojne razgovore še vedno odprta.

Toda — po mnenju večine zahodnega tiska — je to tudi edini pozitivni element odgovora SZ. Sovjetska nota sicer pristaja na sestanek štirih namestnikov zunanjih ministrov, ki naj bi pripravili dnevni red za konferenco štirih, ne omeja pa predlogov zahodnih sil, naj bi na tej konferenci razpravljali o malone vseh perečih sedanjih mednarodnih vprašanih.

Z odgovorom zunanjega ministristva Sovjetske zveze se je torej pokazalo, da so štiri veleil edine v tem, naj se konferenca skliče, da pa se v vprašanju vsebine sestanka njihova mnenja že križajo.

Nota sovjetske vlade, ki so jo pred dnevi prejela zahodne veleil, ima svojo zgodovino, ki je pravezaprav tudi vzrok, da se veleil ne morejo sporazumeti, o čem bodo na bodočem sestanku razpravljali. Izmenjavajo not je sprožila praška konferenca informbirojevskih držav, po kateri je, 3. novembra lani, SZ poslala zahodnim silam poslanico, njih obtožila kršenja potsdamskih načel, in zahtevala sestanek, na katerem naj bi razpravljali o razorožitvi Nemčije (Zahodne). Spričo zaostritve mednarodnega položaja, zlasti po 25. juniju lani, se je v tem času pričela na Zahodu vse bolj uveljavljati težnja po remilitarizaciji Nemčije, ki naj bi bila zaradi svojega geografskega položaja, številčnosti in industrijske zmogljivosti glavni protitež Evrope proti ekspanzionizmu voditeljev SZ. Dva činitelja sta bila, ki sta proti temu težnjam izrazila odklonilno stališče. Francija, ki se ni poznabila, da je bila v zadnjih 70 letih trikrat žrtev nemške agresivnosti, in druge evropske države, ki se z njo vred boje nemške konkurence ter nemško ljudstvo, ki še ni prebolelo strahot zadnje vojne, katerega domovina je danes razdeljena na Zahod in Vzhod in ki se zaveda, da bi bilo v primeru spopada glavna žrtev, tako kot korejski narod. — (To odklonilno stališče nemškega ljudstva, ki so ga do neke mere pokazale tudi zadnje deželne volitve, izrabljajo zapadnonemški politični prvaki, ki ponovno oborožitev Nemčije večjejo na določene pogoje, da bi iz sedanjega položaja čimveč iztisnili.) Tema dvema, Franciji in nemškemu ljudstvu, se je po praški deklaraciji, s svojo noto od 3. novembra lani, pridružila še sovjetska zunanja politika. »pozabljajoč« pri tem, da prav ta politika — bodisi v Nemčiji ali drugje v Evropi, bodisi na Daljnem vzhodu — daje duška težnjam po remilitarizaciji Nemčije. Zato je takrat večji del zahodnega tiska pisal, da je zakrbljenost sovjetske zunanje politike nad razvojem v Nemčiji samo navidezna, da je sovjetska nota ekrbno preračunana na razpoloženje Francije in ostalih evropskih držav, na bojazen nemškega ljudstva (ki jo Informbiro še večja z okrepjeno vojnoohajsko gonjo pod znamenjem goloba miru), na cilj, kako pooglabiti nasprotja glede ponovne oborožitve Nemčije, ki vladajo med Francijo in drugimi evropskimi državami na eni ter ZDA na drugi strani.

Zahodne sile niso takoj odgovorile na spomenico zunanjega ministristva SZ. Odgovor na to noto je prišel šele potem, ko so se glede ponovne oborožitve Nemčije sporazumeli s Francijo, ko so se na sestanku v Brusellu dokončno dogovorili o vključitvi nemških enot v bodočo evropsko vojsko. In v tem odgovoru je bilo tudi predloženo, naj bi konferenca razpravljala o vseh važnejših vprašanih sedanjega mednarodno-političnega položaja in ne samo o Nemčiji. To se pravi, da so zah. sile na stališču, da se je o nemški razorožitvi mogoče razgovarjati šele tedaj, če bodo hkrati s tem razpravljali tudi o drugih vprašanih, ki zaostrijejo današnji mednarodni politični položaj in so s ponovno nemško oborožitvijo posredno ali neposredno v zvezi.

Odgovor zunanjega ministristva SZ pa teh razlogov ne omenja. Glavni poudarek v njem je samo na nemškem vprašanju, s tem, da je sovjetska vlada pripravljena razpravljati tudi o drugih problemih, ki so z Nemčijo združeni. »Vprašanje demilitarizacije Nemčije« — je rečeno v sovjetskem odgovoru, ki ga je objavil radio Moskva — »je najvažnejše vprašanje, s katerim bo mogoče zavarovati mir in mednarodno varnost.«

Kakor se torej vidi iz odgovora, vlada SZ vztraja, da bi razpravljali samo o Nemčiji, kakor da bi se n. pr. na Koreji prav nič ne zgodilo, kakor da bi nad korejskim polotokom krožil resnični glob miru. Zato je razumljivo, če ob tem odgovoru francoski list »Ce Matin« piše, da s tem »ko skuša omejit razpravo na nemško oborožitev, SZ upa, da bo v Evropi po diplomatski poti dosegla uspehe, ki jih zanesljivo misli doseči z orožjem v azijskih deželah.«

Da se vlada SZ skuša dejansko izogniti vsakim razgovorom o drugih današnjih mednarodno-političnih problemih, pa se vidi tudi po tem, da sovjetska nota izrecno poudarja, naj bi razpravljali o vprašanih, ki sodijo v pristojnost sveta zunanjih ministrov. To se pravi, ta konferenca naj bi ne bila v duhu resolucije sprejete v OZN, ki priporoča večkratne sestanke štirih zunanjih ministrov, in na katerih naj bi razpravljali o raznih tekočih vprašanih, marveč zgolj sestanki zunanjih ministrov, ki naj bi se bavili samo z vprašanjem Nemčije. Na drugi strani pa naj bi na tem sestanku ne razpravljali o vprašanju pogodbe z Avstrijo, čeprav sodi to v pristojnost sveta zunanjih ministrov in čeprav bi rešitev tega vprašanja v precejšnji meri doprinesla k ureditvi razmer v Evropi in k popuščanju mednarodne napetosti. —

Akcija za prenehanje vojne se nadaljuje

Lake Success, 5. jan. (Tanjug). Na sedežu Združenih narodov se še dalje trudijo, da bi se končala korejska vojna. Komisija treh pripravljala sedaj osnutek načela, ki naj bi po njenem mnenju služil kot temelj pri razgovorih o perečih problemih Daljnega vzhoda. Ti razgovori naj bi se pričeli po prekinitvi sovražnosti na Koreji. Komisija je imela danes zaprti sestanek.

V Lake Successu pripisujejo velik pomen večerajšnji izjavi ameriškega delegata Austina, ki je naglašal, da je vlada ZDA pripravljena na častna pogajanja s kitajsko vlado. Austin pa je naznanil, da so ZDA pripravljene na pogajanja z LR Kitajsko samo s pogojem, da se poprej prenehajo sovražnosti na Koreji.

Zaposlenost v ZDA

Washington, 5. jan. (Tanjug). Po podatkih, ki jih je večeraj objavil ameriški statistični urad, je bilo lani v ZDA zaposlenih 60.308.000 ljudi, kar je za skoraj milijon manj kot v novembu leta 1950. Kakor poroča United Press, je to zmanjšanje brezposelnosti v decembru povzročila prekinitve kmetijskih del. Zaposlenost v industriji pa je znašala 54.075.000 ljudi, kar je za nekaj sto tisoč manj kot v avgustu istega leta, ko je bila zaposlenost v industriji največja v zgodovini ZDA. Sočasno se je v decembru nezaposlenost zmanjšala v primeri z novembrom in je znašala 2.240.000 ljudi.

Varčevanje z gorivom v Britaniji

London, 5. jan. Po sporočilu komisije za transport bodo na vseh britanskih železnicah uvedli ukrepe za

odkazovanje drevoja je gozdnoogojitveni ukrep, ki omogoča boljši razvoj gozdnih kulturam, zlasti v njihovi rasti in debelini. V minulem letu smo se mnogo bolj držali načela racionalnega gospodarjenja z gozdovi, t. j. da v gozdovih s podnormalnim stanjem lesnih zalog in priraška odkazovalimo dreveja za posek, ki je nižji od letnega prirasta. V tem pogledu je bilo odkazovanje v lanskem letu bolj pravilno.

Da bi dosegli normalno v gozdnem redu na sečiščih, so gozdna gospodarstva sklepala z lesnoindustrijskimi podjetji posebne pogodbe gozdnozaščitnega značaja, ki so točno odredile roke poseka, izdelave in izvoza gozdnih sortimentov iz gozda. Iz odkazanega odtosa podrtje drevoja je treba izdelati največje gozdne sortimente. Predpisan je strokovni način podiranja drevoja, varovanja mladja pri podiranju in spravi, počitavanja vejevja, vrhačev, sežiganje vejevja odtosa odpadnega materiala, če obstaja nevarnost okužbe itd. Gozdna manipulacija oz. lesnoindustrijska podjetja in druga podjetja, ki so izkoriščala gozdove, niso povsod upoštevala določil pogodbe; zapolščali so sečišča v velikanskem neredu, izdelovali nestrokovno sortimente, nestrokovno spravljali hlodovino itd. Malomarnost so še bolj dokazali tako, da so pustili ležati pogodbe v miznicah na direktacijah, namesto da bi pravočasno seznanili z vsebino pogodb stalne gozdne delavce in frontne brigade, ki so pomagale pri izvajanju planov sečnje, izdelave in spravi. Tako so nastale obščetne škode. Gozdna gospodarstva so se borila za uveljavljanje gozdnega reda, toda mnoga so posredovala preveč mlado, nekatera celo oportunistično, čeprav so vedela, da so se mnogi vodilni funkcionarji gozdnih manipulacij in LIP le enostransko borili »za kubike« in niso hoteli razumeti škodljivega razpajanja gozdnih fondov nitj nevarnosti devastacije.

Nadaljevanje s 1. strani.

gasiti je treba začeti takoj. Primer v Novem mestu, kjer imajo zaradi posledic vojne in malomarnih sečenj — vse polno žarišč in kotičkih lubadarja in kjer so poleg dajali prednost drugim gozdarskim delom namesto zatiranju gozdnih škodljivcev — se ne sme več ponoviti!

Ali smo stranske gozdne proizvode dovolj izkoriščali?

Slovenski gozdovi nudijo velike možnosti za pridobivanje postranskih gozdnih produktov, kot so: gozdni sadeži in zdravilna zelišča, borova smola, eterična olja itd. Za domačo kemično industrijo dobivamo na ta način vse večje količine novih surovin.

Kakovost naših eteričnih olj, ki jih pridobivamo v Prekmurju, okolič Ljubljane, na Gorenjskem in drugod, je vzbudila veliko pozornost. Na zagrebškem velesejmu so naše destilacije razstavile bormilacetat, terpineol, borneol, rektifikat, egalizirano olje, olje prosto terpenov. Za eterična olja smo dobili precej milijonov, lahko pa bi jih še več, če bi pravočasno izrabili vse proizvodne možnosti. Nove destilacije državnega sektorja na področjih gozdnih gospodarstev v Novem mestu, Kočevju, na Bledu, v Mariboru in drugod bodo pridobivale eterična olja že v začetku tega leta.

Lepe dohodeke pa nam je vrglo tudi smolarjenje. Samo na področju GG Murka Sobota so lani pridobili skoraj 50 ton smole iz 45.000 smolin. pri GG Kranj so plan smole preseljeli za 115 odstotkov, pri GG Maribor pa pridobili 25.025 kg na 19.601 drevesu. Če ne bi suša ovirala dela naših smolarjev, bi dalo naše gozdarstvo še večji prispevek industriji, ki je morala doseči uvažati kolofonijo, terpenovino olje in druge derivate.

Ali je bila borba za red na sečiščih dovolj uporna?

Izkoriščanje gozdnih bogastev mora biti v socializmu presudno. Če samo

Ameriške čete se umikajo južno od Seula

Kitajske enote so zavzele pristanišče Inčon

Tokio, 5. jan. (UP) Kitajske predhodnice so v petek prodrele 45 milj južno od 38. vzporednika. Izvedle so bočni napad proti Vondžuju, 53 milj jugovzhodno od Seula ter se vale po cesti vzdolž vzhodne obale proti staremu pohanskemu bojišču. 8. armada ZDA je opustila linijo ob reki Han, južno od Seula in prekinila stik z zašedujočimi silami. Po nekih virih naj bi umik segal do Tejuja, ki leži 53 milj severozapadno od Pusana.

Ameriške sile so se umaknile tudi iz seuleske luke Inčona, vendar je severne čete niso poizkušale zavzeti. Zdi se, da zasledujejo 8. armado, ki se pomika proti Tejuju in pusanekem področju. Novi poveljnik 8. armade generallajtnant Matthew Ridgway bo očitno vodil samo zavlačevalne borbe, dokler se ne bi mogle sile 8. armade združiti z 10. korpusom na pusanekem področju v trdno linijo.

8. armada se je v petek še dalje umikala proti jugu skozi Suwon, ki leži 18 milj južno od Seula. Piloti pravijo, da prihajajo z Mandžurije velike skupine kitajskih ojačanj, ki se pomikajo proti jugu, da bi se priključile ofenzivi.

V neprekinjenem viharju so ameriška letala še peti dan zaporedoma tolkla po severnih četah v največji letalski ofenzivi v korejski vojni. Glavne napade so koncentrirala južno od Seula in na področju Vondžua ob vzhodni obali.

24 milj severno od Vondžua napadajo Kitajci s treh strani. Toda kakih 10 tisoč moč severne predhodnice ekusa po stranski poteh obkrožiti Vondžua. Zastopnik 8. armade je izjavil, da je prišlo na vzhodni obali, kjer se pomikajo vsaj tri severnokorejske divizije proti jugu, do prvih bojev.

Po letalskih poročilih severne čete z naglico popravljajo 2 letališči pri Pjongjangu, kar kaže, da bo morda kitajska letalska sila opustila svoja mandžurska letalska oporišča in se pomaknila v Korejo, da bi podprla ofenzivo.

varčevanje s pogonskim gorivom, Komisija upa, da se bo potrošnja premoga, ki znaša sedaj 290.000 ton tedensko, znižala z ukinitvijo večjega števila vlakov lokalnega pomena.

Povpraševanje po zlatu narašča

London, 5. jan. — Kakor poroča Reuter, so zapazili v zadnjem času povečano povpraševanje na mednarodnem tržišču zlata, kar pripisujejo nezaupanju v bodočo vrednost vseh valut, včevši tudi ameriški dolar. Med najbolj vidnimi eredišči, v katerih je povpraševanje po zlatu naglo naraslo, navajajo Francijo, Srednji vzhod in Kitajsko. Trdijo, da posamezni prodajalci še vedno pošiljajo zlato na Daljni vzhod navzlic precejšnemu tveganju, če bodo dosegli zahtevane višje cene ali ne.

Holandška trgovina raste

Haag, 5. jan. Reuter poroča: Vrednost holandskega uvoza in izvoza se je v prvih 10 mesecih lani znatno povečala v primeri z istim razdobjem leta 1949. — Vrednost lanskega uvoza je znašala nad 6 milijard goldinarjev, kar pomeni, da je bila za več kot 2 milijardi večja kot leta 1949. Pri izvozu so dosegli povečanje za 1 milijardo goldinarjev v primeri z letom 1949.

Holandska zunanja trgovina je bila najbolj živahna v oktobru. V tem razdobju so bili glavni tuji potrošniki holandskega blaga Zapadna Nemčija, Belgija in Luxemburg, dalje Velika Britanija, ZDA in druge države. Belgija, Luxemburg in Velika Britanija so bili tudi glavni izvozniki blaga v Holandijo.

Za odstranjevanje dosedanjih napak na sečiščih dajejo bolj učinkovito pobudo delavski sveti tako pri gozdnih gospodarstvih kot pri gozdnih manipulacijah in lesnoindustrijskih podjetjih. Ponekod so uspešno posredovali v tem smislu že lani.

Pri izvajanju bodočih velikih planskih nalog je osrednja in najvažnejša naloga naših gozdarjev ta, da se uporno borijo za uveljavljanje gozdnega reda na sečiščih.

Kakšna je skrb za gozdove, ki so zasebna last?

Zasebni sektor gozdarstva obsega skoraj dve tretjini gozdnih površin Slovenije, ki jih lastujejo skoraj 150 tisoč kmečkih gospodarjev. Ti gozdovi so mnogo bolj zaraščeni, imajo manjše lesne zaloge — povprečno komaj 137 kub. metrov na hektar. Na nekaterih področjih OLO se dosega tudi 60 do 70 kub. m na hektar n. pr. OLO Trebnje, okrajni Prelmurje (i. dr.). Ponekod na okrajih in KLO še vedno po starem mislijo, da so gozdovi neizčrpni, da ne potrebujejo strokovne nege, varstva, gojitve in umnega gospodarjenja. In prav tu, kjer ni pravega razumevanja, najdemo predele, kjer so gozdovi zaradi nekdanjega divjega izkoriščanja zanemarjeni, bolelni ali pa izčrpani.

Sodelovanje med gozdnimi gospodarstvi in okrajji je bilo lansko leto temnejše, vendar je treba še nadalje stremeti po večji skladnosti pri obnavljanju in varstvu tako državnih kakor tudi zasebnih gozdov. Treba je neprestano dvigati strokovno znanje gozdarstva kadra na okrajih in nuditi še več strokovne pomoči okrajem.

Podatki o gozdarskih dejavnostih v minulnem letu dokazujejo, da je naše gozdarstvo častno izpolnilo velike planske obveznosti in s tem dalo svoj veliki prispevek pri graditvi socializma v naši deželi. (a)

Skoraj 1000 mož kitajske armade je v podpori topništva prekorčilo zapadno od Seula zamrznjeno reko Han in zavzelo v petek letališče Kimpo. Zastopnik Mac Arthurjevega glavnega štaba in morarice ZDA je naznanil, da so ameriške sile nekoliko pred polnočno popolnoma izpraznile Inčon.

Poročilo severnokorejskega poveljstva

Tokio, 5. jan. (Tanjug). Poveljstvo severnokorejske armade je potrdilo v svojem poročilu zavzetje Seula po severnokorejskih in kitajskih enotah. V poročilu je dalje rečeno, da severnokorejske enote v sodelovanju s kitajskimi silami nadaljujejo z napadi in da so od 3. januarja dalje napredovale 20 do 30 km na vsej širini fronte.

Podaljšanje vojnega roka v ZDA

Washington, 5. januarja. Predsednik odbora Predstavnškega doma za oborožene sile Carl Winsen je izjavil večeraj, kakor poroča Reuter, da bodo od Kongresa v kratkem zahtevali, da se podaljša trajanje vojaškega roka v ZDA od 12 na 18 mesecev. Dodal je, da pričakuje, da bo ministristvo za obrambo v nekaj dneh poslalo Kongresu splošni predlog o vojaškem službovanju. Po njegovih besedah ministristvo za obrambo še vedno proučuje možnost, da bi zahtevalo od Kongresa odobritev, da bi v bodoče klicali tudi rekrute, stare 18 let. Po doosedanjih predpisih kličejo na odsluženje vojaškega roka samo rekrute, ki so stari nad 19 let.

Blokiranje cen v Mehiki

Mexico City, 5. jan. Agencija France Presse poroča, da je pričela danes v Mehiki veljati uredba, s katero se blokirajo cene mnogim živilom, surovinam in drugim nujno potrebnim predmetom. To uredba je izdal predsednik Mehike Miguel Aleman na temelju svojih nedavno dobljenih posebnih pooblastil. Določene so kazni za trgovce in industrijce, ki se ne bodo držali predpisov uredbe o blokiranju cen.

Za slovenske kmetijske tečaje koroška Kmetijska zbornica nima denarja

Celovec, 5. jan. (Tanjug). Kmetijska zbornica v Celovcu in Slovenska kmečka zveza nista dosegli sporazuma glede na denarne prispevke, ki bi jih potrebovala Zveza za strokovne tečaje v slovenskem jeziku. Kmetijska zbornica v Celovcu ni hotela dati denarne podpore z utemeljitvijo, da ima Slovenska kmečka zveza preveč tečajev, in je zahtevala, naj prenešete tečaje na Kmetijsko zbornico.

Doprinos invalidov pri graditvi socializma zahteva tudi dosledno upoštevanje njihovih pravic

Konec decembra je bil v Ljubljani V. plenarni sestanek Glavnega odbora Zveze vojaških vojnih invalidov. Z zasedanja prinašamo nekaj glavnih misli o delu in bodočih nalogah organizacije VVI. V minulem letu so bili doseženi pomembni uspehi pri reorganizaciji dela in odpravljanju profesionalnega kadra. Ukinito so vsa plačana mesta sekretarjev krajevnih odborov in zmanjšali profesionalni aparat pri okrajnih odborih. Urdili in razširili so mrežo krajevnih odborov, tako da znaša njihovo število zdaj 393. V Zvezi je vključenih 26.358 osebnih in rodbinskih invalidov, vendar obstajajo vsi pogoji za nadaljnjo razširitev organizacijske mreže z razformiranjem tako imenovanih pododborov in formiranjem samostojnih krajevnih organizacij. Poseben skrb je Zveza posvetila reševanju invalidskega vprašanja okraj krivičnih meja na Slovenskem Koroškem, v Gorici, Sloveniji, Benečiji kakor tudi reševanju invalidskega vprašanja in utrjevanju invalidske organizacije v conah A in B STO. Invalidim iz teh področij je bilo omogočeno, da pridejo v Jugoslavijo na letovanje in zdravljenje in spoznajo naše napore pri graditvi socializma.

Zveza VVI se je zlasti brigala za ideološko-politično delo med članstvom. Med IV. in V. plenarom je delovalo 155 študijskih krožkov, v katerih je bilo vključenih 9097 članov, 2248 članov organizacije pa je bilo vključenih v frontne študijske krožke. Na kulturnoprosvetnem sektorju so zlasti aktivne igralne družine, ki jih je 19, v raznih kulturnometniških društvih pa sodeluje 2660 invalidov. Najaktivnejše so kulturnoprosvetne skupine v okrajih Trebnje, Slovenji Gradec (na Muti), Črnomelj (v Suhorju), Tolmin, Nova Gorica, Radovljica (Bled). Sežana in IV. rajon mesta Ljubljane; potrebno pa bi bilo, da se ta aktivnost razširi tudi na druge okraje.

Na gospodarskem področju so invalidi dosegli lepe uspehe. Tako so podjetja lokalne industrije izpolnila proizvodni plan s 97,7%, obrtna podjetja pa s 91,5 odstotka. No Dneva republike je izpolnilo svoj letni plan 18 invalidskih podjetij. Puškarsko podjetje v Kranju je do Dneva republike izdelalo prvih 50 luskih pušk iz domačje materiala. Invalidi so tudi v velikem številu sodelovali pri prostovoljnem delu in so opravili lani nad 380.000 prostovoljnih delovnih ur.

Zelo važna vloga, ki etoji pred invalidsko organizacijo, je skrb za vse invalide in družine padlih borcev. Socialnozdravstvena komisija je razdelila težim invalidim, socialno ogroženim rodbinskim invalidim in otrokom padlih borcev v denarju in materialu nad 3.300.000 dinarjev. Na plenumu so ugotovili, da je

Novoletne poslanice v znamenju pokornosti

Ob letošnjem Novem letu so se posebno odrezali nekateri voditelji informbirojevskega agenturnega trusta. V svet so poslali stara gesla — tokrat za novo leto. Da pa bi še bolj poudarili svojo neomajno zvestobo so napovedali tudi nekaj čestk, med temi je vodstvo KP Nemčije, vodstvo francoske partije, po nekaterih poročilih tudi KP Kitajske itd.

Prav gotovo se je v novejnih poslanicah najbolj odlikoval Boleslav Bierut. Namesto poslanice poljskemu narodu je poslal poslanico sovjetskemu. Objavljena je bila svedva v novejnih številki lista »Izvestija« in bi bil pod njim lahko podpisan kdorkoli izmed sedanjih voditeljev, ki sede v Kremlju. Poljski narod je v tej poslanici samo postranska stvar, ki jo je Bierut opravil v nekaj frazami, Popolnoma podobna pa je tudi poslanici, ki jo je za Novo leto poslal italijanskemu narodu Togliatti. Tudi v tej poslanici, ki jo je Togliatti poslal iz Moskve, kjer je na bolezenskem dopustu, je posebečno najhude besed usetranskemu hvaljenju sovjetske birokracije in na koncu svedva tudi poziv, naj gre Italija po njeni poti.

Posebno zanimiva pa je noveletna poslanica madžarskih informbirojevskih voditeljev. Pred svoje ljudstvo so postavili pravočeno goro uspehov na papirju. Ustavriti so hoteli celo vides, da gre pri njih vse v najlepšem redu. Toda lepo zvečena propagandna gesla so dobila svojo vernejši odraz v odločbah, ki jih je izdala madžarska vlada ob Novem letu. Sem spada predvsem uredba o ponovnem racioniranju živil, uveden je petnajstdnevni rok za odpušitev delavcev, ukinitve odkodnine pri odpušitvi, racioniranje pogonskih sredstev, ki jih že sedaj ni bilo dovolj itd. V luči teh ukrepov, ki bolj realno kažejo stanje, pa so svedva izgubila svojo čar tudi zvečena propagandna gesla s katerimi so hoteli nastiliti madžarsko ljudstvo ob novem letu.

V Sovjetski zvezi pa so dali ljudstvu novo darilo. V desetmilijonski nakladi so izdali koledar, v katerem je kar dvanajst slik Stalina in po ena slika informbirojevskih voditeljev o drugih državah.

Tržaški delavci se pripravljajo na ustanovni kongres Enotih razrednih sindikatov

Trst, 5. jan. (Tanjug). — Organizacija Enotih sindikatov v jugoslovanski coni STO so povečale predkongresno dejavnost v pripravah za ustanovni kongres Zveze enotnih razrednih sindikatov, ki bo 20. in 21. t. m. v Trstu. V mnogih tovarnah in podjetjih Trsta, pa tudi v krajih angloameriške cone, so sestanki, na katerih volijo delegate za kongres. Organizacije pekovski delavcev in mešanih strok so že izvolile svoje delegate, volitve v drugih strokah pa so v teku. Pekovski delavci so imeli večeraj drugi predkongresni sestanek, na katerem so razpravljali o statutu Organizacije enotnih razrednih sindikatov, ki bo predložen v odobritev kongresu.

JUGOSLAVIJA BO SPOMLADI RAZSTAVLJALA NA STIRIŠ MEDNARODNIH VELESEJMIH

V aprilu in maju bo naša država razstavljala svoje izdelke na velikih mednarodnih razstavah v Utrechtu, Milanu, Bruslju in Parizu.

Naša izvozna podjetja bodo razstavljala na teh velesejnih gradbenih in končne izdelke iz lesa, usnje in usnjeno galanterijo, tobak in industrijske rastline, zdravilna zelišča, alkaloide, luksuzno steklo, granit, marmor, oniks in drugo.

V skladu z odredbo zvezne vlade o prepovedi izvoza predmetov za prehrano prebivalstva iz kmetijsko-živilskega področja bomo razstavljali v glavnem alkoholne pijače, zmelto papriko, sadne izdelke in posušeno sadje.

Na velesejmu v Utrechtu na Holandskem, ki bo od 3. do 12. aprila, bomo poleg teh izdelkov razstavili tudi svinčne cevi, svinčeno in pocinkano pločevino.

V Milanu, kjer je naša država kupila razstavni prostor okrog 400 kub. m, bo posebno bogata izbira našega žaga nega lesa in končnih proizvodov iz lesa. Z ureditve našega prostora na tem velesejmu, ki je najbolje obiskan na svetu (lani si ga je ogledalo 3.900.000 oseb), je bil razpisan v naši državi natečaj za najboljši načrt ureditve našega paviljona.

Na teh in drugih velesejnih, na katerih bo naša država razstavljala to leto, ne bomo razstavljali vseh izdelkov, ki jih lahko izvažamo, n. pr. rud, kemikalij in nekaterih drugih izdelkov, po katerih je na svetu veliko povpraševanje. Težišče bo na tistih izdelkih, za katere tuj tržišča malo vedo, pa so v naši državi zanje ugodne možnosti. (Tanjug)

V ljutomerski zadrugi pred občnim zborom

ZADRUGA SE JE OKREPILA obračun ne bo težak

Ce te zanese med zasnežena zadruga posloja pridnih ljudi tudi v zimskih mesecih ne zmanjka. Možje režejo slamo za živje le proti poldnevju, ko se vsuje iz hlevov zadruga živina. Med kravami bežljajo teleta, da jih fantje s težavo krote. Drugače pa so glavna dela na polju že davno končana. Ostalo je le drob-

zemlje. To je precej! Pomagali so si z dobro voljo in pravilno organizacijo dela. Poleti, ko jih je delo klicalo na vseh koncih, so vstajali celo ob treh zjutraj, in hajdi kositi. Seveda so bili brigadirji, kakršni je Vavpotičev Tunek, vedno na

niko oddajali teleta in pujske iz ohišnic le v zadrugo. Letos so odkupili 12 pujskov in 2 teleti. Z živinorejci je Radoha le delno zadovoljen. Pravi, da pogreša pri poedinih živinorejcih ljubezni do živine. To pa je po mnenju Radohe zelo važno in odločilno za uspeh pri živini. S krmo so letos bolj na tesnem, travniki in koruznica, ki dajeja v zrezanem stanju, pomešani z repjo, izdatno krmo. V tekočem letu ima v načrtu Radoha dokončno izvesti selekcijo živine, izboljšati norme ter pripraviti nagrajevanje živinorejcev.

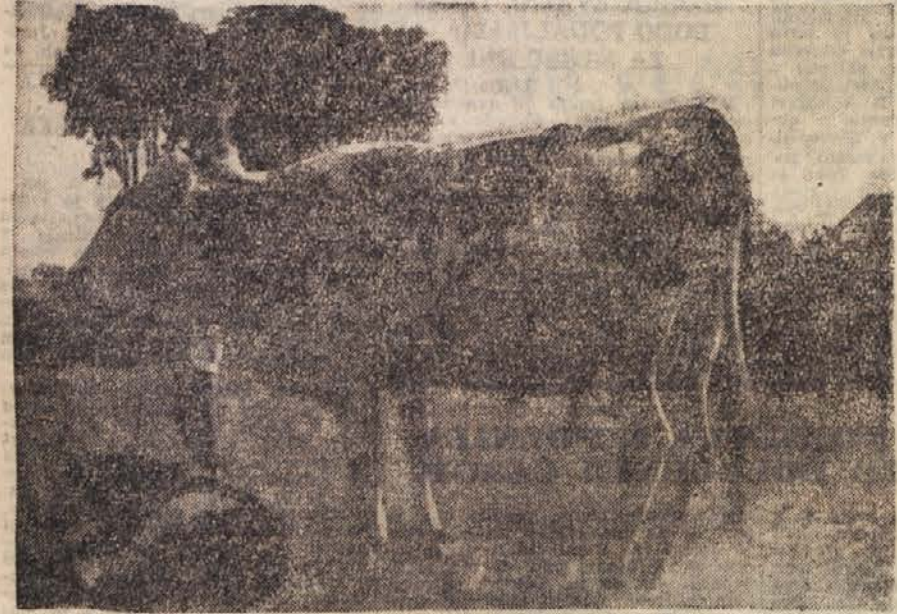
ZA POZRTVOVALNO DELO — POŠTENO PLAČILO!

Pri zadrugnikih v ljutomerski zadrugi ni težko reči, kakšen bo delovni dan — zadrugniki so ga že vnaprej izračunali. Lani je bil 83 din, letos pa bo nad 100 dinarjev. Obveznosti do skupnosti so v redu izpolnjevali, pa tudi presegali. Namesto 55.000 kg krompirja so ga oddali 55.500 kg, oljne repice so oddali 700 kg več, sladkorne pese 7000 kg več, namesto kontrahiranih 10.000 litrov vina so ga oddali 174.000, poleg tega jim je ostalo viška nad 7000 litrov vina. Uspešna je bila tudi oddaja živinorejske proizvodnje. V govejem mesu so presegli plan za dva tisoč kilogramov, od 15. januarja pa bodo oddali zadnje pitance ter s tem odstotno dosegli plansko obveznost — 27 pitancev. Težave imajo edino z oddajo mleka. Vendar se zadnje dni močno približujejo planski obveznosti — 19.600 litrov.

Zadrugniki so dobivali med letom redno akontacije, in sicer 50 din in 20 bonov za delovni dan. Dobili pa so tudi dovolj žita, vina in drugih pridelkov.

Zadrugniki v ljutomerski zadrugi pa se niso zadovoljili samo z lastnimi dohodki in zadrugi. Čez leto so opravljali vožnje raznim podjetjem in ustanovam v mestu, za kar so prejeli težke tisočake, ki danes občutno dvigajo delovni dan zadrugnikov.

Zadruga v Ljutomeru se bo po gospodarskem in finančnem stanju uvrstila ob občnih zboreh med najboljše zadruge v okolici. Na tem mestu pa lahko ostane tudi v bodoče, ako bodo zadrugniki dosledno reševali vse tekoče naloge, ki stoje v novem letu pred njimi. Zadruga ima vse objektivne pogoje, da vključi v svoj krog tudi vse ostale kmetovalce, ki so izven nje.

Najboljša zadruga krava z dobro razvitim telikom. Letna molznost 8200 litrov (Ljutomer KDZ)

no delo pri živini, v kaščah, šupah, katerega pridnih ljudem tudi v zimskih mesecih ne zmanjka. Možje režejo slamo za živje le proti poldnevju, ko se vsuje iz hlevov zadruga živina. Med kravami bežljajo teleta, da jih fantje s težavo krote. Drugače pa so glavna dela na polju že davno končana. Ostalo je le drob-

čelu. Tako je šlo skozi vse leto. Možje, ki so se razumeli na planiranje, so dobro pregledali polja in predčasno določali, kje bodo sejali. Zadruga je začela s kolobarjenjem zemljišč. Sejali so le priznane seme, orali globoko. Tudi traktor je od časa do časa zaropotal po njivah. V treh brigadah, dveh poljedelskih in eni vinogradniški, je bilo med letom tudi nekaj zavisti, šlo je namreč za to, kdo bo koga pri hektarskih donosih... Dobro delo pa je prineslo vsem uspehe. Sušo so ugnali...

Zetev so pravočasno pospravili. Pšenica je dala povprečno 16 stotov, na najboljsh parcelah pa so pridelali celo 22 stotov na hektar. Bogato je obrodila tudi oljna repica, ki je dala 20 stotov na hektar. Najboljši krompir je dosegel do 200 stotov itd. Zelo dobro pa so se izkazali tudi vinogradniki, ki so na površini 12 ha pridelali 28.000 litrov kvaliteta vina.

Omrežje prodajalnih državnih posestev se širi

Po vsej državi se je začelo razvijati omrežje prodajalnih državnih kmetijskih posestev. Zlasti so ugodni pogoji za ustanavljanje prodajalnih območij velikih državnih posestev v Vojvodini, Slavoniji in drugih razvitejših kmetijskih pokrajinah.

V Osijeku so zadnji čas razširili omrežje prodajalnih državnih posestev. Samo decembra so odprli tri mesecne, prodajalne površine in drugih živil. Zdaj imajo že šest prodajalnih. V njih prodajajo 27 raznih živil. Kmalu bodo odprli še štiri prodajalne in prodajali bodo še več vrst blaga. Nižje cene blaga v državnih prodajalnih so že precej vplivale na cene na živilskem trgu. Promet v državnih prodajalnih je zelo živahen. V poldrugem mesecu so imele osiješke prodajalne državnih posestev nad deset milijonov dinarjev prometa.

Velike težave so imeli pri jesenskih delih. Setve je bilo 30 ha, pospraviti pa je bilo treba večje površine krmne pese in bele repe. Vsak dan dež, blato do kolena. Nekaj dni so zadrugniki zaman pričakovali lepega vremena, potem so se zagnali na polja. Moški sejati, ženske pa so se spravile nad peso in repo. Vreme jih je bičalo, da so ženskam pomodreli prsti. »Kogar zebe, naj ostane doma!« so se hrabrile žene in vztrajale pri delu. Tako so odpeljali z njiv 180 voz krmne pese in 300 voz bele repe. Jesensko setev so pravočasno končali ter za poldrugi ha preseglj plan. Ženske so z uspehom gotele tudi vrtnarstvo.

DA BO VEČ MLEKA...

Brigadir Radoha je človek, ki ni več mlad, zato pa ima tem večje izkušnje v živinoreji. Zadrugniki se niso zmotili o njem, ko so ga postavili za brigadirja. Preudaren, kakor je, je kmalu ugotovil, da se s tisto maloštevilno jalovo živino ki so jo bili pripeljali kmetje v zadrugo, ne bo dalo uspešno gospodariti. Tekom leta so odprodali vse jalove krave ter poskrbeli za dober naraščaj. Sedaj imajo že 35 goved, 61 svinj in manjše število konj. Število živine pa bodo še dvignili, ko bodo zgradili nove hleve. Z mlečnostjo Radoha ni zadovoljen, čeprav se je povprečna molznost mlekaric dvignila na 1400 litrov. Brigadir Radoha kot izkušen živinorejec ve, da lahko dajo mlekarice ob dobrih pogojih mnogo več. Ker imajo zadrugniki najboljše mlekarice na ohišnicah, katere dajejo v najboljših primerih nad 3000 litrov mleka, so se na nekem sestanku zmenili, da bodo zadrž-

Vrtalci naftnih polj v Vojvodini so že dosegli prve uspehe

Nekdaj so bili mnenja, da je Vojvodina bogata samo na žitu in prašičih, nihče se ni brigal za podzemeljska bogastva. Nikomur ni prišlo na misel, da bi utegnili biti nafta tudi v Vojvodini, ne pa samo v Prekmurju in na Hrvaškem. Pred nedavnim so pričeli vrtati tudi v Vojvodini.

Leta 1943 so iskali nafto v okolici majhne vojvodinske vasi Velika Greda. Postavili so celo vrtni stolp, toda dlje z delom niso prišli. Ploščica z napisom »D. D. KRUP« je že zarjavela. Stolp pa je ostal kot glasnik: iščite dalje, tu je nafta.

Tekla so leta. Še pozimi leta 1949 so v isti vasi postavili nov, večji stolp nedaleč od bornih vaških kolib. Sredi februarja lani so prišli številni delavci, ki so pripeljali raznovrstne stroje. Sami so prenašali težke stroje in jih montirali. Šest dni, od zore do mraka, je trajalo delo. Graditeljev ni oviral sneg, ne mokrota in mraz.

Začeli so z vrtnjem... Bil je sončen dan, zrak je bil prečiščen od dolgoletnega deževja in delavci so bili zadovoljni, da so končali s pripraviljalnimi deli. — Zbralo se je mnogo vaščanov in vsi vaški otroci so iz šole prišli naravnost na poljano za vasjo. Iz tal je začel prihajati plin, izprva počasi, da ga je bilo komaj čuti, toda vedno hitreje in v večjih množinah. Zvečer je bil curek plina že tako močan, da je prinašal na dan kamenje in talno vodo. Plin je prihajal iz globine nad 1000 m.

»Hura! Našli smo jo!« je odmeval klic vrtalcev preko brezkončne ravnine v noč. Toda prvi boj se je šele pričel: sedaj je bilo treba plin ustavljati, kajti z

njegovo pomočjo bomo lahko črpali iz globine tudi nafto. Tok plina, ki je postal vse silnejši, so morali ustaviti.

Potrebni je bilo 40 dni in noči, da so ustavili pronicanje plina iz zemeljske globine. Nadaljevali so z vrtnjem in dober mesec pozneje je iz globine preko stolpa šinil prvi curek nafte.

Toda vrtalci dosedaj še niso prišli do glavnih ležišč, prešibki so še curki te dragocene tekočine. Še bo treba iskati in se boriti. Desetine stolpov že stoje po poljih Vojvodine, prvi uspehi kažejo, da smo na pravi poti: »da smo jo zavohali!«

Da so uspehi vrtalcev tako dobri, imajo mnogo zaslug tudi delavci iz tovarne »Djuro Djakovič«, ki že izdelujejo mnogo strojev in so napravili celo prvi vrtni stolp, medtem ko v zagrebški »Prvomajski« pripravljajo proizvodnjo plinskih peči, ki jih bomo lahko kurili s plinom na naftinih poljih. V jeseniški železnarni pa izdelujejo cevi za vrtnalne garniture.

Trud ni bil zaman, nafte je dovolj pri nas. Treba je iskati, postavljati stolpe in vrtati, neutrudno vrtati, dokler ne pri-teče težka rjava tekočina iz globine.

MONTAŽA TURBIN NA HIDROCENTRALI SOKOLOVICA

Na hidrocentrali Sokolovica končuje ekipa 10 ljudi, z Ivanom Pleterskom na čelu, dela pri montaži turbin. Sedaj montirajo generatorje. Tovarna »Rade Končar« pravočasno pošilja potrebne dele, tako da bodo novi turbogeneratorji spuštali v pogon letos konec marca.

Kdo zasluži kazen?

Ce te zanese pot v Šiško, vidiš po cestah in ulicah kaj zanimivo sliko. Pločniki niso več pločniki, ampak so postali skladišče drv. Cele skladownice stojijo pred hišami; v Frankopanski ulici jih je toliko, da v nekatere hiše skoraj stopiti ne moreš. Te skladownice pa ne stojijo tam od včeraj, ampak že mesec dni, nekatere celo dva meseca in še več.

Za te skladownice se je začela zanimati že ljudska milica. Pravilno je, da se je začela zanje zanimati, saj ovirajo promet potnikov, kjer pa so zložene ob stenah, je to v škodo hiš, ker vlaga in deževnica, ki odteka iz skladownice, razjedaja omet zidu.

Nastane vprašanje: kdo je kriv, da so drva že toliko časa pred hišami? Ali so krivi stanovalci, ki ne poskrbijo, da bi jim žagar drva razžagal in bi jih potem pospravili v drvarnice? Ali so si morda nekateri stanovalci pripravili drva že za drugo zimo in jih sedaj nimajo kam spraviti? — Najbrž ne bo ne eno ne drugo. Saj letos ni bilo v prodaji toliko drv, da bi si jih lahko kdo pripravil že za drugo zimo. Stanovalcem tudi ni vseeno, če drva ležijo zunaj na snegu in dežju, medtem ko imajo drvarnice prazne.

Kje je torej krivda? Znanec mi je povedal, da si je letos pripravil drva z veliko težavo. Poletj je bil v gozdni brigadi, kjer jih je sekal, potem jih je moral še naložiti na kamion, s kamiona na vlak, z vlaka v Ljubljani spet na kamion in spet razložiti jih s kamiona, ko jih je pripeljal pred hišo. Drva pa še vedno ležijo v skladownici pred hišo, ležijo že več kot mesec dni. V tem času je že petkrat prosil žagarja na Medvedovi cesti, naj mu pride drva razžagat. Ne prosil, rotil ga je, saj ima prazno drvarnico in si mora vsak dan izposoditi nekaj poleu pri sosednih strankah. Ko ga je prvič prosil, mu je obljubil, da pride kmalu, drugič je rekel, da se mu je polomil motor, tretjič, da za gotovo pride čez dva dni, četrta in petič isto. Skladownica pa še danes stoji pred hišo, medtem ko je drvarnica prazna. Med tem časom je ta znanec dobil tudi poziv, naj gre na odsek za notranje zadeve na zaščitanje. Tam so mu rekli, zakaj drva ne pospravi na dvorišče. Ta bi bila lepa! Drvarnica je prazna, žagar pravi, da bo prišel čez dva dni, on pa naj znozi drva — poleno za polenom — skozi ozko vežo na dvorišče (druslega prehoda ni!), čez dva dni pa spet poleno za polenom nazaj pred hišo.

Kdo torej zasluži kazni. Ali mestno oziroma rajonsko poverjenstvo za komunalne zadeve tega ne vidi? Ali ne bi lahko enkrat temeljito posledalo, kako in za kakšne protivelede delajo žagarji, da bi bil že enkrat red pred hišami?

Opozorjamo poslušalce
Radia Slovenije na zunanepolitični radijski komentar dunes ob 20. uri

Zima ne zadržuje »Pionirjevih« gradbincev

Delovni kolektiv »Pionirja«, ki je 31. decembra stoođotno dosegel razširjeni letni gradbeni plan, pozimi ne počiva. Na mnogih gradbiščih vlada kljub mrazu živahen vrvež; zidarji, tesarji, obrtniki, šoferji in ostali »Pionirjevi« delavci se v medsebojnem brigadnem tekmovanju trudijo, da bi čim vesteje izpolnjevali svoje obveznosti. — Na sliki: V Brezicah hitro raste novo sodobno naselje štiristanovanjskih družinskih hiš. — Gradbincem pomagajo tudi prostovoljci naše vojske

VEČER TRŽAŠKIH KNJIŽEVNIKOV

V Trstu živi in ustvarja skupina plodnih slovenskih književnikov, ki je, ločena od slovenske osvobodjene domovine, dosegla že lepe uspehe. Redno polni svojo mesečno revijo »Razgledi«, ki po pestrosti in tehtnosti v marsičem prekaša marsikatero velike italijanske revije, ki izhajajo v velikih mestih. Njihov pomen je tem večji, če pomislimo, da Trst do nedavnega skoraj ni bil ali pa je bil sorazmerno malo zastopan v slovenski literaturi. Sodobni tržaški književniki prinašajo v slovensko literaturo povsem nov milje, deloma pa tudi novo obliko in stil. Ustvarjajo v borbi proti imperialističnemu nasilju, v borbi za nacionalno in socialno osvoboditev slovenskega ljudstva na tem koščku slovenske zemlje. Žive v težkih razmerah in velik uspeh je, da postajajo pri tem del močne slovenske kulturne skupnosti. Njihovo delo nedvomno visoko visoko presega italijansko književnost na tem ozemlju. Vse bolj in bolj se z njimi potrjuje pripadnost tega ozemlja, k Sloveniji.

V četrtek 4. t. m. so — toplo sprejeti — nastopili na literarnem večeru v Ljubljani v Filharmonični dvorani. Pozdravil jih je predsednik društva slovenskih književnikov, njihov rojak tov. France Bevk. Pesmi pokojnega Iga Grudna je s tankim posluhom za

avtorjevo občutje recitiral tov. Jože Tiran, Vladimir Bartol je prebral novelo »Janičarjeva izpoved«, ki popisuje duševni razvoj slovenskega mladeniča, vzgojenega v fašističnem zavodu, ki ga pa sila slovenske osvobodil-

Koledar Slovenske Koroške

Koledar Slovenske Koroške 1951, ki ga je izdala Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, zvesto nadaljuje tradicijo te stare, zaslužne izdaje. Sicer pa ni njegov pomen toliko v tem, da bogata vsebina prinaša takorekoč za vsakega nekaj, predvsem ga odlikuje topel odnos, velika prizadevanost, ki ju je čutili v domala vsakem prispevku, namreč kako ohraniti, kako zavarovati ta izpostavljeni del naše zemlje in njegove ljudi.

Čeprav vsebuje koledar precej člankov, ki obravnavajo v zvezi z gospodarskopolitičnim položajem specifično koroško problematiko (dr. M. Zwitter, »Boj za vrnitev premoženja naših zadrug«, B. Singer, »K zboljšanju našega kmetovanja« itd.) in bodo v njih prav Korošci našli marsikak napotek, pobudo in opozorilo, pa niso ti članki nič manj zanimivi za nas, ker ob njih spoznavamo razmere in življenjske pogoje naših ljudi v tujini. Iz članka »Važni kulturni dogodki preteklega leta« se lahko dalje poučimo, kaj pomeni tem ljudem zveza z domovi-

ne borbe potegne vase, tov. Andrej Budal je prebral črtico »Se kapljico« in pet pesmi, Alojz Rehula dva odlomka iz daljšega proznega dela, Boris Pahor lirčno črtico o Trstu. »Povest o osluc, delo tov. Rada Pregarca, pa je bral član slovenskega narodnega gledališča v Trstu tov. Jože Babič.

no, kakšen praznik je za njih vsako gostovanje naših umetniških skupin. Predvsem pa nam je koledar ustregel s štirimi narodopisnimi skicami (dr. J. Felcher, »Ziljska dolina«, F. Uršič, »Po slovenski zemlji med Dravo in Maloškim Poldnem«, J. Špičec, »Rož«, dr. F. Kotnik, »Podjuna«), napisanimi s tolikšno zaverovanostjo in lepoto koroške zemlje, njeno preteklost in njene ljudi, da nam v rešenici pričarajo podobo krajev, ki so nam že desetletja nedostopni in kjih mlajša generacija sploh ne pozna. O zgodovini dežele govoriča končno tudi prispevka M. Reggia in K. Prusnika, prvi ob običaji »Slovenske poročne sani«, drugi o nedavnih dneh upora, krvi in trpljenja, s katerim so si Korošci hoteli z ostalimi Jugoslavlani odkupiti svobodo. Precej prostora je odmerjeno različnim jubilejem: dr. F. Kotnik je n. pr. v študiji »Ob stoletnici družbe sv. Mohorja« obdelal precejšen kos naše literarne zgodovine, prav tako dr. I. Grafenauer, ki nas s člankom »Ob štiristoletnici

slovenske knjige« seznanja z literarnimi začelki pri nas; toplo je zabeležena tudi osemdesetletnica F. S. Finžgarja ter obeltnica smrti velikega rojaka Prežihovega Voranca. Poleg zunanepolitičnega pregleda, orisa bojev tržaških Slovencev za svoj obetj in demokracijo, zanosne slike o gospodarski dejavnosti v Jugoslaviji ter uvodnega članka »Deset let Osvobodilne fronte« prinaša koledar precej odlomkov iz leposlovja Fr. Bevka, F. Novšaka, T. Schlafferja, J. Jurčiča, I. Cankarja, F. Finžgarja, J. Kozaka, J. Stritarja, M. Bora, E. Kocbeka ter pesmi M. Bora, T. Schlafferja, M. Klinarja, K. Kajuha in O. Župančiča. Na koncu revije so tehtni članki o gospodarskih rešeh, kot so »Gozd zdaj in v bodočnosti«, »O sodobnih pogledih na naše sadjarstvo«, »Letošnja naša živinoreja in rudninske snovi v krmni«, »Nasveti za kmetijstvo«, ki so jih napisali M. Zetchner, ing. Marko Holzer in ing. F. Bernik.

Novo poslojje filozofske fakultete v Skoplju

V Skoplju bo v kratkem dokončano novo poslojje filozofske fakultete. Polovica te velike trinadstojne zgradbe je že dokončana in se ta dan vanjo vseljujejo seminarji dotlešnih skupin, prihodnje mesece pa bo izročena uporabi tudi druga polovica zgradbe. Poslojje filozofske fakultete, ki teži v študentovkem naselju na levem bregu Vardarja, ima poleg predavalnih tudi prostore za kabinet, fizikalni, matematični in druge kabinete, knjižnico in velik amfiteater.

Nova slovenska založba

Maribor, 5. jan. Zveza kulturnih delavcev Mariborske oblasti je obravnavala vprašanje nove knjižne založbe, ki naj bi se ustanovila v Mariboru. V slovenski založniški dejavnosti se je čutila potreba, da se ustanovi nova založba. Zveza kulturnih delavcev se je zato odločila, da bo v Mariboru odprla novo knjižno založbo, saj ima Maribor staro založniško tradicijo. Založba bo kmalu objavila svoj prvi program; v njem bodo dela domače in tuje književnosti.

Premiere v Hrvatskem narodnem gledališču

Hrvatsko narodno gledališče daje v tej sezoni nova dela domačih in tujih avtorjev. Dramski kolektiv je imel že 6 premier, in sicer komedijo »Skup« od Marina Držiča, Križevca »Vojčak«, »Težke sence« od Mirjana Matiča ter dela Macchietellija, Shawa in drugih. Od 12 prej predvajanih del je 6 tujih, 6 pa domačih. V začetku 1951 bo hrvaška drama postavila na repertoar nove premiere. Prvič bodo predvajali dramo »Dom Bernarde Albe« Garzia Lorca, delo mladega sodobnega francoskega pisca Emanuela Rebleja »Mont Serate« in Ibsenovo dramo »Divja raca«.

Opera hrvaškega narodnega gledališča je imela že premiere »Ekvinokcij« domačega skladatelja Brkanoviča, Verdijevega »Othelae« in balet Čajkovskega.

